

U s n e s e n í

Krajský soud v Ostravě projednal ve veřejném zasedání konaném dne 10. dubna 2017 odvolání **státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku a obžalovaného D. V., nar. XXXXX**, proti rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 6. prosince 2016, č.j. 81T 64/2016-479, a rozhodl **t a k t o :**

Podle § 256 tr.ř. se odvolání obžalovaného D. V. a státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku **z a m í t a j í .**

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 6.12.2016, č.j. 81T 64/2016-479, byli obžalovaní Z. M. v D. V. uznáni vinnými zločinem týrání svěřené osoby dle § 198 odst. 1, 2 písm. b), c), d) tr. zákoníku, pro skutek, že *v době nejméně od začátku roku 2012 do 8.12.2015, obž. D. V. vyjma období od konce měsíce května 2014 do konce měsíce srpna 2015, kdy s rodinou nežil ve společné domácnosti, ve XXXXX ve svém bydlišti na ul. XXXXX, jako rodiče nezletilých dětí *) Petrklíče, nar. XXXXX, Tulipána, nar. XXXXX a Kopretiny, nar. XXXXX, XXXXX, tyto opakovaně v mnoha případech za závažnější, ale i drobné prohřešky nebo zcela bez důvodu, nepřiměřeně fyzicky trestali, kdy obžalovaný je bil koženým opaskem s kovovou přezkou do různých částí těla, obž. Z. M. bila všechny tři děti rovněž pěstmi do různých částí těla i do obličeje, přičemž v jednom případě po úderu pěstí do obličeje nezl. Kopretiny, této začala téct z nosu krev, v jednom případě, dne 19.7.2015, obž. Z. M. uchopila nezl. Kopretinu za hlavu a udeřila ní o radiátor, čímž nezletilé způsobila zranění spočívající ve dvou tržně zhmožděných ranách délky 4 cm, kteréžto zranění si vyžádalo ošetření na traumatologické ambulanci Nemocnice ve Frýdku-Místku, děti při bití plakaly, přičemž oba obžalovaní dětem přikazovali, aby v případě, že se jich někdo zeptá na původ četných modřin, které jim v důsledku bití vznikaly, říkaly, že tyto vznikly při různých smyšlených aktivitách, jako pád z kola, či hra s jinými dětmi a aby říkaly, že se mají doma dobře, obžalovaná děti trestala tak, že musely stát nebo klečet s napřaženými rukama, na které jim umístila knížky, a to i celou noc, až vyčerpáním usnuly na zemi, obž. Z. M. dětem vulgárně nadávala, že jsou hovada, kurvy, piče, oba obžalovaní nezletilé Kopretině vyčítali, že se vůbec neměla narodit a že měla jít do nějaké léčebny, děti neměly klíče od domu a bytu, takže pokud někdo z obžalovaných nebyl doma, musely na něj čekat venku před domem, obž. Z. M. rovněž zakázala nezl. Tulipánu a Kopretině navštěvovat nízkoprahové zařízení pro děti a mládež XXXXX, kde se jim líbilo a toto jejich jednání trvalo do dne 8.12.2015, když dne 9.12.2015 byly všechny tři děti na základě usnesení Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne XXXXX sp. zn. XXXXX, které se stalo téhož dne vykonatelným, předběžně svěřeny do pěstounské péče na přechodnou dobu, přičemž v důsledku tohoto jejich jednání došlo u všech tří dětí k vývoji syndromu týraného a zanedbávaného dítěte a k disharmonickému vývoji osobnosti s přítomnou socio-emoční deprivací, u nezl. Petrklíče pak rovněž k poruše přizpůsobení s prodlouženou depresivní reakcí, která vyžaduje léčbu v rozsahu několika měsíců, a v případě*

neléčení může u tohoto nezletilého dojít k prohloubení depresivního syndromu se všemi negativními projevy a následky.

Za tuto trestnou činnost byl obž. Z. M. dle § 198 odst. 2 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání 3 let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 let. Obž. D. V. byl podle § 198 odst. 2 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání 2 let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1, 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 let.

Proti tomuto rozsudku podal ihned po vyhlášení u hlavního líčení odvolání státní zástupce a obž. D. V. tak učinil v zákonné lhůtě.

Z odůvodnění odvolání státního zástupce je zřejmé, že je směřuje toliko proti výroku o trestu, a to v neprospěch obou obžalovaných. Uložené tresty považuje u obou obžalovaných za nepřiměřeně mírné vzhledem k dlouhé době páčání skutku trvajících 4 roky, kdy byly krutému zacházení rodičů vystaveny všechny tři děti mladšího školního věku, přitom fyzické trestání bylo téměř na denním pořádku, šlo o údery pěstí do tváří, břicha, bití páskem s přezkou, škrábání po těle. Děti byly trýzněny dlouhodobým klečením se zatížením rukou knihami, často i po dobu celé noci. Dále je státním zástupcem poukazováno, že v době nepřítomnosti rodičů se děti bezprizorně pohybovaly v okolí domu, svou domácnost neměly přístupnou. Nedostatek klidného spánku a odpočinku je pro lidský, natož dětský organismus velmi zatěžující, zvláště má-li se následující den soustředit na školní výkon. Přehlédnout rovněž nelze ponižování dětí hrubými vulgárními nadávkami, ve vztahu k nezl. Kopretině opakované zdůrazňování, že je nechtěné dítě, které se nemělo narodit. Dále je zdůrazňováno, že dle znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, všechny děti vykazují disharmonický vývoj osobností a přítomnost syndromu týraného a zneužívaného dítěte, což negativním způsobem ovlivní další jejich život. U nezl. Kopretiny lze očekávat nerespektování autorit, experimentování s návykovými látkami, impulzivní jednání. Nezl. Tulipán může vykazovat známky poruch chování násilného až agresivního charakteru. U nezl. Petrlíče je porucha přizpůsobení s prodlouženou depresivní reakcí vážnou a déletrvající poruchou zdraví vyžadující několikaměsíční léčbu. U dětí došlo k naučené bezmocnosti, neboť ať dělaly cokoli, vždy přišel trest, jemuž nerozuměly. Dále je poukazováno na závěry znalce z oboru školství a kultury, odvětví psychologie, z nichž plyne, že psychický vývoj všech tří dětí je vážně narušen v důsledku týrání ze strany rodičů, zejména matky. Pokud začala obž. Z. M. po zrušení zákazu jejího styku s dětmi se s nimi v dětském domově kontaktovat, nereálně jim slibovala společné bydlení, nakoupila drahé předměty, dětem tím uškodila, neboť u dětí znovu oživila patologický rodinný systém. Státní zástupce je přesvědčen, že toto jednání svědčí o nulovém náhledu matky na zřídlost svého chování k dětem, které vyžadují čas na zmírnění důsledků jednání obžalovaných na jejich zdraví, zvláště psychickém, a obžalovaná na to byla opakovaně upozorňována jak znalci, tak sociální pracovníci i soudem. Pokud je soudem poukazováno na skutečnost, že se matka začala vzdělávat ohledně výchovy dětí a je dle znalkyně schopna resocializace, pak nelze přehlédnout, že znalkyně také uvedla, že je spolupráce obžalované zatím účelová, nejde o autentickou snahu o nápravu. Přestože se obžalovaná od konce r. 2015 podrobovala terapiím, navštěvovala poradnu pro ženy a dívky, přesto se při přehrávání výpovědí dětí u hlavního líčení dle státního zástupce tvářila naprosto nezúčastněně, bez jediného náznaku lítosti. Ze všech uvedených důvodů považuje státní zástupce za nutné již ukládat obž. Z. M. nepodmíněný trest odnětí svobody, byť je formálně osobou bezúhonnou, u obž. D. V. ještě lze připustit uložení trestu odnětí svobody, který nebude spojen s přímým výkonem, ovšem domáhá se přísnějšího trestu, než byl uložen soudem I.stupně.

Státní zástupce proto navrhl, aby Krajský soud v Ostravě, jako soud odvolací, napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. e) tr.ř. zrušil ve výrociích o trestech u obou obžalovaných a dle § 259 odst. 3, 4 tr.ř. uložil obž. M. nepodmíněný trest odnětí svobody nad dolní hranicí zákonné trestní sazby, a to v trvání 2,5 až 3 roků se zařazením do věznice s dozorem, a obž. V. trest odnětí svobody v trvání 2,5 až 3 roků s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 4 až 5 let.

Odvolání obž. D. V., které směřuje proti výrokům o vině a trestu, písemně zpracoval obhájce JUDr. Antonín Hlisnikovský. V souladu s uplatněnou obhajobou popřel, že by své nezl. děti opakovaně v mnoha případech nepřiměřeně fyzicky trestal a bil koženým páskem s kovovou přezkou do různých částí těla. Zdůrazňuje, že k dětem měl kladný vztah, vše řešil domludou. Páskem dětem maximálně pohrozil. V této souvislosti poukazuje i na jejich výpovědi, kdy nezl. Tulipán opakovaně ve své výpovědi zdůraznil, že jim nijak neubližoval, naopak snažil se je chránit, pokud měl za to, že tresty ze strany matky – obž. Z. M., jsou příliš důrazné. Z jeho výpovědi rovněž plyne, že na děti byl hodný, že ho měly rády a nikdy na ně nebyl hrubý. Obdobně vypovídala i nezl. dcera Kopretina, z jejíž výpovědi plyne, že byla ráda, když se do domácnosti vrátil, přímo uvádí, že ji nebil, spíše se snažil zastavovat matku. Pokud uvedla, že jí měl vyhrožovat, že půjde do diagnostika, řekla to proto, že ji nechal opisovat úkoly, případně na ni křičel. Obžalovaný vyslovuje nesouhlas s odůvodněním rozsudku v tom směru, že Kopretina připouští, že jí měl fyzicky trestat. Dále podotýká, že jediný, kdo se zmiňuje, že měl od něj dostat páskem, což však mělo být v době, kdy se schovával pod peřinou, je nezl. syn Petrklíč. I ten však vzápětí uvedl, že dostával od mamky, od taťky ne. Naopak z jeho výpovědi plyne, že mu hodně chyběl. V souvislosti s výpovědi nezl. Petrliče obžalovaný poukazuje, že jeho paměťové schopnosti jsou ze všech tří nezl. dětí nejslabší, přičemž skutečnosti okolo trestání dětí se opakovaně probíraly v rodině, se sociálními pracovníci, ve škole, děti byly vyslýchány znalci, předvolány na policii, pročež nelze vyloučit, že v některých případech již mohla nezletilému splývat realita s probíranými fakty. Obžalovaný dále uvádí, že si není vědom, že by kdykoliv dětem prikazoval, jak mají ve škole či jinde hovořit ohledně případných trestů, ani je nenabádal, že mají uvádět různé smyšlené aktivity. Pokud je v rozsudku zmiňováno, že se dcera Kopretina vůbec neměla narodit a že měla jít do nějaké léčebny, pak není zřejmé, v jakém kontextu mělo být toto sdělení proneseno. Skutečnost, že děti nebil, potvrzuje i jeho družka, obž. Z. M., když uvedla, že měli rozdílný názor na výchovu dětí a problém viděla v tom, že dětem povolil mnohem víc, což vycitily a podle toho se chovaly. Rovněž z výpovědi sousedek je patrné, že pokud byl v bytě nějaký hluk, byla slyšet především spoluobžalovaná. Z výslechu pěstounky I. S. plyne, že děti na něho často vzpomínaly, ptaly se, proč nenapíše, nepřijde atd. Obdobně z výpovědi Mgr. A. K. vyplývá, že děti preferovaly jeho jako otce. I svědkyně E. F., babička dětí, připustila, že se jím zdál být hodnější, byť v této souvislosti uvádí, že je proto, že s dětmi býval málo. V tomto směru obžalovaný připouští, že je pravdou, že pokud měl zaměstnání, vracel se ve večerních hodinách a s dětmi tudíž trávil méně času. Dále obžalovaný poukazuje, že dle soudu I.stupně se měl trestného činu dopustit úmyslně, kdy naplnění skutkové podstaty trestného činu týrání svěřené osoby shledává zejména ve skutečnosti, že děti u něj neměly zastání, jako otec měl k dětem nějaká práva, ale i povinnosti, a pokud byl přítomen neúměrnému fyzickému trestání ze strany matky, bylo jeho povinností zasáhnout, učinit opatření, aby se násilí neopakovalo. Pokud ponechal své děti ve zcela nevhodném prostředí, aniž by zasáhl, navíc rodinu na delší dobu opustil, umožnil obž. M., aby v nevhodném jednání pokračovala, a nese proto odpovědnost za jednání popsané v napadeném rozsudku. V této souvislosti namítá, že takové chování i pokud by bylo prokázáno, není dostatečné k naplnění skutkové podstaty uvedeného trestného činu. Ze shromážděných důkazů navíc není zřejmé, ani po jakou dobu a zda vůbec měl být přítomen nějakému hrubému jednání ze strany matky nezl. dětí. Z žádných důkazů též nevyplývá, že by se hrubého jednání měl dopustit nejméně vůči dvěma dětem. V neposlední řadě obžalovaný zcela postrádá příčinnou souvislost mezi svým působením v rodině a způsobením těžké újmy na zdraví nezl. Petrklíči. Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem se domáhá, aby krajský soud po přezkoumání věci zrušil napadený rozsudek ohledně jeho osoby v celém rozsahu a sám nově rozhodl tak, že ho zproští od obžaloby z důvodů, že nebylo beze všech pochybností prokázáno, že spáchal žalovaný trestný čin, nebo z toho důvodu, že jeho jednání není trestným činem.

K odvolání státního zástupce se písemně vyjádřila prostřednictvím své obhájkyne Mgr. Radmily Poločkové Příbylové rovněž obž. Z. M.. Vyjádřila zásadní nesouhlas s podaným odvoláním v její neprospěch, když považuje okresním soudem jí uložený výchovný trest za přiměřený, zákonný a odůvodněný. Připomenula svůj postoj k projednávanému skutku, jenž byl

prezentován již v závěrečném návrhu při projednávání věci před nalézacím soudem s tím, že si s odstupem času plně uvědomuje, že ne vždy zvládala výchovu tří nezl. dětí, avšak výlučně proto, že trpěla značnou citovou deprivací z dětství, děti se jí narodily v podstatě do jednoho roku a jejich výchova byla natolik náročná, že ji mnohdy plně nezvládala, což bylo důvodem, proč se uchýlila k určitým trestům, avšak ne v rozsahu, jak je popisuje žalobce. Dále obž. M. zdůraznila, že na výchovu byla z větší části sama, obž. D. V. ji jako partner nepodpořil, jako starší osoba a rovněž rodič jí s výchovou dětí neuměl pomoci, neuměl poradit, ani nebyl schopen děti usměrnit a správně namotivovat, nevěděl, že s problémy se mají obrátit na odborníky. Poukazuje, že státní zástupce velmi tvrdě a nesmlouvavě hodnotí každé její gesto, každý její projev u hlavního líčení, naopak bagatelizuje to, čím si prošla, nevyhodnocuje nijak, že sama se snažila dělat kroky k odstranění hyperaktivity dětí, že s nezl. dcerou Kopretinou navštěvovala psychologa, psychiatra, byl jí přislíben odborný asistent, kterého posléze nedostala. Zdůrazňuje, že pravidelně docházela do školy, situaci řešila s učiteli. Soudem I. stupně jí byl uložen trest odnětí svobody v délce 3 roků s podmíněným odkladem na 4 roky, který na místě přijala, protože ačkoliv s popisem skutku tak, jak je vymezen v napadeném rozsudku, nesouhlasí, byla si vědoma svých pochybení. Není rovněž pravdou, jak je tvrzeno státním zástupcem, že by nelitovala toho, co se stalo, a lítost u jednání neprojevovala. Její prioritou je však nyní dosáhnout co nejrychleji takových změn na sobě, aby mohla své děti znovu vychovávat a být jim nablízku. Paradoxně až v průběhu trestního řízení se jí dostalo pomoci v tom směru, co má s nastalou situací dělat, kam se má obrátit, kde jsou příčiny toho, co se stalo, jak má pracovat s vlastními traumaty, kterými dříve procházela, jak pracovat na sobě, jak přistupovat k dětem, jak řešit situaci matky samoživitelky s nestabilním partnerem a bez širšího rodinného zázemí. Aktivně tedy začala na sobě pracovat, dále se vzdělává, spolupracuje s různými organizacemi pro matku a dítě, zajistila sobě a dětem nové bydlení, učí se zvládat roli samoživitelky a řádně pracuje. Zdůraznila, že i znalkyně slyšená u soudu potvrdila, že proces resocializace, neboli uvědomění, pochopení a změny je u ní možný, v tomto směru jí vyjádřila důvěru v kontextu, jakou práci na sobě již odvedla. Z uvedených důvodů žádá odvolací soud, aby se velmi detailně seznámil se všemi skutečnostmi, které vyplývají z trestního spisu, vyhodnotil, jakým způsobem začala na sobě pracovat i pod dohledem odborníků z oboru psychiatrie a klinické psychologie, aby byla schopna v budoucnu výchovu dětí zvládat, protože je má ráda a chce je mít zpět v péči a po zvážení všech skutečností odvolání státního zástupce podle § 256 tr.ř. jako nedůvodné zamítl, když v opačném případě dojde ke zmaření všech jejích dosavadních snah a činů, které jsou vyjádřením jejího skutečného přístupu k věci, dojde z rozdělení dětí, všechny vazby mezi ní a dětmi budou přetřhány a traumata u ní i dětí se ještě prohloubí.

Odvolání byla podána včas, tedy před skončením osmidenní lhůty od doručení rozsudku (§ 248/1 tr.ř.), oprávněnými subjekty (§ 246/1a,b tr.ř.) a Krajský soud v Ostravě, jako soud odvolací (§ 252 tr.ř.) neshledal ani jiný důvod k jejich zamítnutí podle § 253 odst. 1 tr.ř. nebo odmítnutí podle § 253 odst. 3 tr.ř.

Z podnětu podaných odvolání přezkoumal krajský soud v souladu s § 254 odst. 1, 3 tr.ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž odvolání směřovala, a to z hlediska vytýkaných vad, jakož i správnost postupu řízení jeho vydání předcházející, a po projednání věci dospěl k závěru, že odvolání nejsou důvodná.

Předně se konstatuje, že řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku, bylo provedeno řádně a odvolací soud v něm neshledal takové podstatné procesní vady, které by měly za následek nedostatečné objasnění věci či porušení práva obhajoby. Nebyl tedy důvod ke zrušení napadeného rozsudku dle § 258 odst. 1 písm. a) tr.ř.

Ve věci byla řádně zajištěna obhajoba obžalovaných a rovněž ve způsobu zajišťování a opatřování důkazů pro objasnění a objektivní posouzení věci nebylo odvolacím soudem shledáno významnějších závad. Základem obligatorního postupu odvolacího soudu při jeho přezkumné činnosti je zjištění, zda v řízení, které předcházelo napadenému rozhodnutí, byly dodrženy

předpisy práva procesního a nedošlo v tomto řízení k vadám, jež mohly mít vliv na kvalitu skutkových zjištění a následně na aplikaci procesu práva hmotného. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že ne všechny zjištěné vady mohou činit opravný prostředek důvodným, nýbrž jde jen o taková eventuální porušení ustanovení o řízení, která mohla způsobit, že výrok je nesprávný, nebo chybí. Je proto nutno vždy zvažovat, jestli zjištěná vada řízení je podstatná a zohlednit ji v rozumný pohled na dodržování zákonem stanovených pravidel spravedlivého procesu jako podmínky pro spravedlivé rozhodnutí. Z tohoto pohledu nedošlo podle názoru odvolacího soudu v průběhu přípravného řízení ani v řízení před soudem I. stupně k žádným takovým závažným podstatným porušením procesních předpisů, jež by mohly mít za následek nesprávnost výroku o vině obžalovaných. K formálnímu procesnímu pochybení ze strany soudu I. stupně sice došlo při provádění důkazu přehráním obrazového a zvukového záznamu, pořízeného o výsleších nezletilých Petrklíče, Kopretiny a Tulipána, pokud tak bylo učiněno podle § 211 odst. 7 tr.ř., ač mělo být postupováno podle speciálního ustanovení § 102 odst. 2, věta druhá tr.ř., neboť šlo o osoby mladší než osmnáct let a jejich výpovědi se týkaly okolností uvedených v § 102 odst. 1 tr.ř., jejichž ožívování v paměti by vzhledem k věku mohlo nepříznivě ovlivňovat jejich další duševní a mravní vývoj, což plyne rovněž ze závěrů znalce psychologa PhDr. Petra Štěpaníka, jenž jasně uvedl, že další výslechy nezletilých dětí jsou nevhodné (viz č.l. 232). Toto formální pochybení však na sebe neváže procesní neúčinnost tohoto důkazu, když z materiálního hlediska byl postup soudu správný, tento postup není vázán na souhlas státního zástupce a obžalovaných osob, obrazové a zvukové záznamy o výsleších všech tří nezletilých poškozených byly řádně v průběhu hlavního líčení přehrány a obžalovaní měli možnost postupem podle § 214 tr.ř. se k těmto důkazům vyjádřit. Z tohoto pohledu tedy okresnímu soudu nic nebránilo opřít i o tyto výpovědi své skutkové závěry.

Rozsudek po formální stránce splňuje kritéria obsažená v ustanovení § 120 tr.ř. z hlediska jeho struktury a co se týče jeho odůvodnění, pak i ustanovení § 125 tr.ř., když soud I. stupně v napadeném rozsudku v souladu s citovaným ustanovením vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů.

Přezkoumáním napadeného rozsudku odvolací soud zjistil, že v dané trestní věci bylo provedeno dostatečně obsáhlé dokazování, na jehož základě mohl nalézací soud dospět a také dospěl k objektivním skutkovým závěrům, o nichž nejsou důvodné pochybnosti. Základ odvolání obž. D. V. tvoří v podstatě polemika se způsobem hodnocení provedených důkazů. V tomto směru odvolací soud konstatuje, že soud I. stupně hodnotil provedené důkazy řádně, jak jednotlivě, tak ve vzájemných souvislostech, jak mu to ukládá ustanovení § 2 odst. 6 tr.ř. Správně, logicky a přesvědčivě se vypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. Ve vztahu k výroku o vině náležitě rozvedl a vyložil, které důkazy provedl, jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl. Okresnímu soudu nelze vytknout, že by některý podstatný a stěžejní důkaz neprovedl, nebo že by některý z důkazů hodnotil v rozporu s jeho obsahem či pravidly formální logiky. Právě z těchto důvodů je možno skutková zjištění vtělená do popisu skutku napadeného rozsudku považovat za správná a úplná, nevzbuzující důvodné pochybnosti, jak to předpokládá ustanovení § 2 odst. 5 tr.ř. S těmito závěry se ztotožnil i odvolací soud, plně je respektuje a je jimi vázán ve smyslu ustanovení § 263 odst. 7, věty poslední tr.ř., kdy nedošlo k situaci, že by závěry přijaté nalézacím soudem byly v rozporu s obsahem provedených důkazů. Vzhledem k tomu se na příslušnou část napadeného rozsudku odkazuje.

K odvolacím námitkám obž. D. V. krajský soud uvádí, že tyto do značné míry kopírují jeho obhajobu uplatněnou v dřívějších stádiích trestního řízení, kde popřel (viz výpověď v přípravném řízení č.l. 106 – 110), že by děti nepřiměřeně fyzicky trestal, naopak k těmto trestům přistupoval zřídka, jinak vše řešil domluvou a jen pokud nezletilá Kopretina odmlouvala, tak dostala rukou po zadku. Koženým páskem děti nikdy nebil, maximálně tímto jim jen pohrozil. Tato obhajoba však nemá reálný podklad v provedených důkazech. Ačkoliv odvolací soud

neshledal ve skutkových zjištěních obsažených v napadeném rozsudku pochybení, považuje za potřebné zdůraznit, že nalézací soud správně vycházel nejen z výpovědí nezletilých dětí dotčených jednáním obou obžalovaných, nýbrž i z dalších důkazů, ať se již jednalo o svědecké výpovědi, znalecké posudky i důkazy listinné. Z těchto důkazů v souhrnu jasně plyne, že děti byly nepřiměřeně trestány oběma rodiči, byť obž. Z. M. intenzivněji a častěji, když s dětma byla více v kontaktu. Přesto rovněž obž. D. V. se prokazatelně podílel na nepřiměřených fyzických trestech, zejména u nezl. Petrlíče a Kopretiny, což jednoznačně vyplývá z výpovědi nezl. Petrlíče, písemných vyjádření nezl. Kopretiny, jak tyto jsou založeny na č.l. 15 – 27 spisu, popisu závažných událostí a sdělení žákyně – nezl. Kopretiny, jak tento zpracovala její třídní učitelka, Mgr. I. N., dne 8. 12. 2015, jakož i výpovědi jmenované jako svědkyně v rámci hlavního líčení, které se nezl. Kopretina o fyzických trestech svěřila, přičemž poznatky plynoucí z těchto důkazů korespondují i s obsahem pohovorů prováděných znalci psychologem a psychiatrickou při znaleckém vyšetření nezletilých. Nezl. Tulipán sice ve své výpovědi ohledně jednání otce uvedl, že vůbec nic nedělal, za nic nemůže, je hodný, chránil je a dle něj násilného jednání se vůči němu a sourozencům dopouštěla toliko matka, to však nekoresponduje s výpovědi dalších nezl. dětí. Předně nezl. Petrklíč jako nejstarší z dětí, jasně uvedl ve výpovědi ze dne 8. 1. 2016, že když zlobil, tak od otce také dostal páskem, schovával se před ním pod peřinu. Kromě toho mu otec ulomil rovněž kousek zubu, když po něm hodil láhvi, protože ho rušil u filmu. Doslova dále uvádí, „oba byli zlí, myšleno otec i matka, protože když ho mlátili, tak ho to bolelo, a to i na srdci.“ V neposlední řadě z jeho výpovědi plyne, že se měli obžalovaní k němu takto chovat už v době, kdy chodil ještě do školky, tj. cca od pěti let (viz č.l. 114 – 115). O dalších formách bití ze strany otce se pak vyjadřuje i v souvislosti se znaleckým vyšetřením. Nezl. Kopretina ve svědecké výpovědi především popisuje fyzické tresty, kterých se jich dostávalo od matky obž. Z. M., přičemž obž. D. V. dle této výpovědi pouze po ní křičel, když zlobila, ale nebyl takový sprostý, jak matka. Potvrzuje rovněž, že oba rodiče jí říkali, že se neměla narodit a měla jít do nějaké léčebny.

U nezl. Kopretiny je však namístě akcentovat také obsah jejich vyjádření před třídní učitelkou, Mgr. I. N., a obsah písemností, které vlasnoručně nezletilá na její popud sepsala. Zmíněná svědkyně ve výpovědi u hlavního líčení mimo jiné uvedla, že nezl. Kopretina se jí svěřila, že modřiny, které měla na začátku školního roku 2015 – 2016 jí způsobili rodiče, používali k tomu pásek s kovovou přezkou, což jí velice bolelo. Tato svědkyně potvrdila, že nechala nezletilou, aby vše napsala sama na papír, přičemž v těchto písemných sděleních se například uvádí: „taťka byje mamku a mně taky a někdy bezdůvodně, a mé brášky taky a někdy po mojí mamince hází třeba jídlem.“ (viz č.l. 15) „ty modřiny, které jsem měla v obličeji i po celém těle, mi udělal můj otec, protože jsem chodila pozdě domů a mluvila za jeho zády“ (č.l. 16). Dále v písemnosti na č.l. 20 uvádí, „...začala jsem nadávat mamce a pak do toho přišel taťka a vytáhl železnou přezku a měla jsem takhle fialovou zadnici..., jednou ji píchl a tekla jí krev...“, což nezletilá doplnila obrázkem s kapkami krve.

Z návrhu Magistrátu města Frýdek-Místek, odboru sociálního péče, na nařízení předběžného opatření u nezletilých dětí Kopretiny, Tulipána a Petrklíče ze dne 9. 12. 2015 dále plyne, že již v roce 2012 OSPOD obdržel sdělení 8. ZŠ o podezření z fyzického týrání dětí, když byly zjišťovány časté podlitiny v obličeji, na rukou a zádech u nezl. Kopretiny, které zdůvodňovala různými výmluvami. Dále jmenovaná projevovala mimořádný strach a obavy z otce v případě, pokud jí měla být zapsána poznámka atd. Nutno zdůraznit, že výše uvedené poznatky o násilném a traumatizujícím chování obžalovaných vůči nezl. Kopretině, korespondují i s obsahem znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie zpracovaného na jmenovanou (viz č.l. 217 – 218).

V této souvislosti nelze přehlédnout rovněž zprávy vypracované třídními učitelkami nezletilých dětí, které tvoří součást oznámení o podzeření z týrání svěřené osoby (viz č.l. 283 – 289). Jedná se o zprávy z období let 2013 – 2014, z nichž je zřejmé, že nezletilci měli obavy i z fyzických trestů ze strany otce, zmiňovala se o nich zejména nezl. Kopretina, u níž byly

zaznamenány občasné modřiny v obličeji a například nezl. Tulipán před třídní učitelkou brečel a prosil ji, aby mu vytrhla poznámku z žákovské knížky, že ho doma otec jinak zbije (č.l. 289), byť přímé poznatky či známky fyzických trestů na jeho těle učitelka nezaregistrovala.

Je-li obžalovaným namítáno, že paměťové schopnosti nezl. Petrlíče jsou ze všech dětí nejslabší a nelze vyloučit, že v některých případech již může tomuto splývat realita s posléze probíranými fakty, pak správně stranou pozornosti nalézacího soudu nezůstaly závěry znalce psychologa PhDr. Petra Štěpaníka, který sice konstatoval u jmenovaného snížený intelekt, ale bez vlivu na specifickou věrohodnost. Zdůraznil, že výpověď nezl. Petrlíče stejně jak i dalších nezletilých lze považovat za popis skutečně prožitého, tudíž zpochybňování pravdivosti jeho výpovědi obhajobou z výše naznačených důvodů není opodstatněné. Nadto znalec zdůraznil, že i dle jeho závěrů po vyšetření nezletilých dětí lze konstatovat, že všechny byly nepřiměřeně fyzicky trestány, psychicky týrány a ponižovány, což se negativně odrazilo v jejich psychickém vývoji včetně intelektu.

K další námitce obž. D. V. o neexistenci příčinné souvislosti mezi jeho působením v rodině a způsobením těžké újmy na zdraví u nezl. Petrlíče nutno uvést, že byla spolehlivě prokázána jeho opakovaná účast na nepřiměřeném fyzickém trestání tohoto nezletilce formou bití koženým páskem či pohrůzkou jeho užití, pokud se nezl. Petrklíč nebude chovat požadovaným způsobem, což připustil sám obžalovaný nejen ve vztahu k tomuto nezletilci, tudíž i tyto prožité události měly přímý dopad na duševní zdraví tohoto poškozeného a potažmo mají přímou příčinnou souvislost i s následky, které mu byly společným jednáním obou obžalovaných Z. M. a D. V. způsobeny, tedy vznik u nezl. Petrlíče poruchy přizpůsobení s prodlouženou depresivní reakcí, která dle znalkyně MUDr. Kateřiny Černekové je vážnou a déle trvající poruchou zdraví s obvyklou dobou léčení v rozsahu několika měsíců, přičemž jeho psychický stav si vyžadoval péči psychiatra, sledování jeho zdravotního stavu, respektive rovněž péči psychologickou, což jak správně závěroval nalézací soud, vzhledem k závažnosti této duševní poruchy a obvyklé době léčení v rozsahu několika měsíců, tedy v délce podstatným způsobem přesahující dobu šesti týdnů, naplňuje zákonné předpoklady pro hodnocení této způsobené zdravotní újmy jako těžké újmy na zdraví ve smyslu ustanovení § 122 odst. 2 písm.i) tr. zákoníku, když se jedná o delší dobu trvající poruchu zdraví.

Rovněž, pokud jde o vymezení doby páchaní žalované trestné činnosti, jak k ní došlo ve skutkové větě napadeného rozsudku, v zásadě nelze nalézacímu soudu ani v tomto směru ničeho vytknout, když tam uvedené časové období lze dovodit, a to i ve vztahu k obž. D. V., jak z poznatků plynoucích z listinných důkazů shora jmenovitě zmíněných, tak z výpovědi svědkyně Mgr. I. N. i výpovědi samotných poškozených, zejména nezl. Petrlíče. Jelikož je dostatečně prokázáno, že popisované závadové jednání obžalovaného vůči přinejmenším nezl. synovi Petrklíči a nezl. dceři Kopretině trvalo řádově víceroměsíci, předtím než na určitou dobu přestal s dětmi a obžalovanou Z. M. žít ve společné domácnosti a pokračovalo, opět i po jeho návratu od konce srpna 2015, přičemž z výpovědi nezletilých je zřejmé, že obž. Z. M. děti fyzicky trestala a chovala se k nim hrubě, opakovaně mnohokrát v jeho přítomnosti, nelze přisvědčit ani námitce obžalovaného, že tvrzení soudu ohledně míry jeho účasti na žalované trestné činnosti nemá oporu v provedených důkazech.

Lze tedy shrnout, že popis skutku, jak byl proveden okresním soudem, koresponduje s obsahem provedených důkazů, je odpovídajícím způsobem vymezen, jak z hlediska časového rozpětí páchané trestné činnosti, tak z hlediska popisu forem protiprávního jednání, kterého se obž. D. V. vůči poškozeným dopouštěl. Odvolací soud neshledal žádné podstatné vady v hodnotící činnosti soudu I. stupně, na základě kterých by bylo možno provedené důkazy hodnotit jinak. Žádné pochybení nalézacího soudu odvolací soud nezaznamenal ani při užití právní kvalifikace. Okresní soud dospěl ke správnému závěru, že obž. Z. M. a D. V. svým jednáním naplnili všechny zákonné znaky zločinu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm.b), c), d) tr.zákoníku, neboť své tři nezletilé děti a obžalovaný D. V. přinejmenším dvě

z nich, konkrétně syna Petrklíče, nar. XXXXX, a dceru Kopretinu, nar. XXXXX, které byly v jejich péči, týrali nepřiměřeným trestáním, způsobili takovým činem těžkou újmu na zdraví, spáchali takový čin nejméně na dvou osobách a čin páchali po delší dobu, a to nejméně od začátku roku 2012 do 8. 12. 2015, u obž. D. V. vyjma období od konce měsíce května 2014 do konce měsíce srpna 2015, což lze považovat za delší dobu ve smyslu § 198 odst. 2 písm.d) tr.zákoníku, když se jedná o období řádově mnoho měsíců až let. Nalézací soud správně konstatoval i ve vztahu k obž. D. V., že chování tohoto odvolatele spočívající v nepřiměřeném trestání nezletilých je nutno považovat za zlé nakládání se svěřenou osobou, vyznačující se hrubostí, bezcitností, bolestivostí, které nezletilé děti považovaly za nespravedlivé, ponižující a působil jim těžké příkoří, což bylo potvrzeno znaleckým zkoumáním. K volbě výchovných prostředků v předmětné trestní věci je třeba uvést, že podle § 884 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku, lze výchovné prostředky použít pouze v podobě a míře, které jsou přiměřené okolnostem, neohrožují zdraví dítěte ani jeho rozvoj a nedotýkají se lidské důstojnosti dítěte. I z tohoto pohledu tedy jsou závěry nalézacího soudu o nepřiměřeném trestání nezletilých zcela důvodné.

Pokud jde o uložené tresty odnětí svobody, jejichž výkon byl u obou obž. podmíněně odložen, dospěl krajský soud v rámci své přezkumné činnosti k závěru, že námitky státního zástupce, že jde o nepřiměřeně mírnou trestní sankci, nejsou důvodné.

Odvolací soud zdůrazňuje, že okresní soud věnoval patřičnou pozornost hodnocení dosavadního způsobu chování, jednání obou obžalovaných a správně vyhodnotil kritéria obsažená v §§ 38 a 39 tr.zákoníku o přiměřenosti trestních sankcí, druhu a výměře trestu. Taktéž náležitě zohlednil povahu a závažnost spáchaného trestného činu, poměry obou obžalovaných i možnost jejich nápravy. Soud I. stupně správně poukazuje na tu skutečnost, že obž. Z. M. dosud nebyla soudně trestána ani projednávána pro přestupek, tudíž jí polehčuje ve smyslu ustanovení § 41 písm.o) tr.zákoníku, že vedla před spácháním projednávané trestné činnosti řádný život, přičemž i na obž. D. V. nutno nahlížet, jako by dosud nebyl soudně trestán, když v případě odsouzení Okresním soudem ve Frýdku-Místku pod sp.zn. 3T 216/2005 pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, písm.b), odst. 2, pokus trestného činu krádeže podle § 8 odst. 1 - § 247 odst. 1 písm.b) a trestný čin poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr.zákona č. 140/1961 Sb. k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou roků a šesti měsíců, bylo vysloveno dne 4. 9. 2008, že se osvědčil a platí zde tudíž právní fikce o neodsouzení. Okresní soud dále dostatečně vzal v potaz, že se jednalo o dlouhodobé protiprávní jednání a velmi hrubé zacházení s nezl. dětmi, v jehož důsledku došlo u nezl. Petrklíče ke způsobení těžké újmy na zdraví ve vztahu k jeho psychice, přičemž zohlednil i tu skutečnost, že obžalovaný D. V. se na spáchání trestné činnosti podílel menší mírou. Oproti tomu rovněž velmi správně akcentoval, že přes určitou bagatelizaci agresivního chování vůči nezl. dětem ze strany obž. M. a její ne zcela kritický postoj k žalované trestné činnosti, tato v době následné po odebrání dětí začala na sobě pracovat a vzdělávat se v oblasti výchovy nezl. dětí, jak je zřejmé z doložených zpráv, podrobuje se psychoterapiím, je otevřená novým poznatkům a zkušenostem a snaží se takto změnit své dosavadní postoje a přístupy k výchově dětí tak, aby je případně v budoucnu mohla aplikovat a řádnou výchovu svých dětí zvládat, budou-li ji navraceny do její péče. V této souvislosti nelze nevidět, že obžalovaná se stala matkou tří dětí ve velmi nízkém věku 18 – 19 let, kdy nepochybně péče o tři děti byla vzhledem k jejímu nízkému věku a mizivým zkušenostem velmi náročná a nelehká, přičemž, jak je správně poukazováno nalézacím soudem, obž. D. V. jí nebyl při výchově dětí výrazněji nápomocen či dokonce oporou.

Okresní soud se při úvahách o druhu a výměře trestu velmi pečlivě a citlivě zabýval všemi těmito podstatnými skutečnostmi a faktory, jež celkově odrážejí stupeň společenské škodlivosti jednání obou obžalovaných, přičemž ve vztahu k obž. Z. M. tak správně činí i v návaznosti na závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, kde ve vztahu k možné resocializaci a převýchově obžalované je znalkyní psychologkou mimo jinou zdůrazňováno, že předpoklady resocializace jsou u ní značné, je schopna sociální učení, je otevřená novým zkušenostem, schopna měnit své hodnotové zaměření, životní styl, identifikace

s cíly resocializačních programů, schopna dalšího pozitivního vývoje a přístupná korektivním vlivům, byť v době vyšetření scházela u obžalované sebekritická reflexe dosavadního jednání.

Obžalovaným byl ukládán trest za zločin týrání svěřené osoby podle trestní sazby stanovené v § 198 odst. 2 tr.zákoníku, která činí dva roky až osm let odnětí svobody. Přistoupili nalézací soud s ohledem na shora uvedené skutečnosti k uložení u obou obžalovaných výchovný trestů nespojených s přímým omezením osobní svobody, v případě obž. Z. M. ve výměře tři let, tedy blíže dolní hranice zákonné trestní sazby s podmíněným odkladem na dlouhou zkušební dobu 4 let a v případě obž. D. V. ve výměře dvou let, tedy na samé dolní hranici zákonné trestní sazby, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu tři let, nelze tyto tresty hodnotit jako nepřiměřeně mírné, neodpovídající závažnosti spáchané trestné činnosti a stupni její společenské škodlivosti. Takto uložené tresty splňují veškerá zákonná kritéria vymezená v §§ 38 a 39 tr.zákoníku a jsou dostačující, jak z hlediska individuální, tak i generální prevence.

Z uvedených důvodů krajský soud podle § 256 tr.ř. odvolání obž. D. V. a státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku jako nedůvodné zamítl.

P o u č e n í :

I. Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

II. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, které lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu I. stupně.

Dovolání mohou podat:

- a) nejvyšší státní zástupce ve prospěch i v neprospěch obžalovaného
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku rozhodnutí senátu, který se ho bezprostředně dotýká.

Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obžalovaného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Příslušný k rozhodnutí o podaném dovolání je Nejvyšší soud České republiky v Brně.

V dovolání musí být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a)-l) nebo § 265b odst. 2 tr.ř., o které se dovolání opírá.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

V Ostravě dne 10. dubna 2017

Za správnost vyhotovení:
Drahomíra Anlaufová

JUDr. Renata Gilová, v. r.
předsedkyně senátu

*) nezletilé děti jsou pro účely anonymizace uváděny pod pseudonymem.